

vous a pu prier d'amener Mr. Sz. parceque a herceg l'a mis en relation avec Kl[apka] et il avait peur de compliquer les choses dans un moment, hol Magyarországgal még nem léphetünk egységre (ne se trouve pas en première ligne).“ Én ezzel meg nem elégszem, hanem írást fogok kikérni Nigrátúl — meg fogom küldeni, az nem árthat és bizonyos esetben használhat is. Legyen szives a holnapi postával írni. Én Nigrát hétfőn reggel fogom látni — vagy másnap este. Mély tisztelettel és hű szeretettel

SZ.

11.

London, 1859. március 5.

KOSSUTH SZARVADYNAK MAGYARORSZÁG RÉSZVÉTELÉRŐL A HÁBORÚBAN.

Másolat Szarvady kezeírásával O. L., N. M. Kossuth-ir.

Barátom!

Beteg is vagyok 's családomban is betegség van, nehezemre esik az írás 's alig is tudom mit irjak tegnapi levelére, oly kevés alapját látom az érintkezésnek. Egy részt csupa subordinált személyek lépnek fel az érintkezésben (a herceg is csak ilyen), más részről ezek is mindig azt mondják, hogy Mországnak ne se trouve pas en première ligne 's hogy még nincs ideje velem összeköttetésbe lépni — bár én soha sem vadásztam azt, nem is fogom. — Igen, de Klappával még is alkudoznak és mint positive tudom Cavour nagyon is mélyen beereszkedett az alkuba. —

Mit jelent hát ez?

Constatirozzuk a helyzetet.

Én azt gondolom a magyar nép nem kel fel 's nem csinál revolútiót, ha én fel nem hívom, vagy is minimumra redukálom befolyásomat, a nép nem kél fel ha én azt mondom neki ne mozdulj mert megcsalnak, várj!

Ezt ha nem tudják a hatalmak vagy nem akarják tudni, lássák.

Ha azt vélik én befolyásomat oda adom nem velem, hanem hátam mögött kötött oly mozgalmaknak támogatására, melyekről nem bírok én magam kezemben garantiákat az ellen, hogy Magyarországot csak a parázsboli gesztenye szedőnek akarják használni — ha ezt hiszik, nagyon csalatkoznak.

Ha pedig tudják, hogy Magyarországot komoly felkelésre birni csak velem s általam lehet 's — még sem alkudoznak velem, Klappával azonban alkudoznak, mit jelent ez?

Ez azt jelenti, hogy a szándok nem komoly, hogy Magyarországot meg akarják csalni, hogy csak diversiora akarják használni, sauf la faculté azt cserbe hagyni.

A dolog tisztán áll, így okoskodnak:

Kossuth állásához nagy felelősség van kötve nemzeténél. Ha vele egyezkedünk, ő ezen felelősségnél fogva oly feltételeket 's oly

garantiákat kívánna, melyek minket Morszáig irányában többre engagiroznának, mint a mennyire menni szeretnénk.

Klapka állásához nincs illy felelősség kötve. Ő katona, neki az activitás kilátása kedves, ő nem sokat scrupulosuskodik, il s'y lance advenir que pourra — vele nem leszünk Magyarország irányában komolyan lekötve, diversiót általa is csinálhatunk 's ez nekünk elég. — Ha neki légio alakítására Commandót adunk, kisebb nagyobb mértékben is elvon magyar erőt az osztrák hadseregtől, Kossuth pedig olly jó hazafi, hogy nem fogja őt akadályozni, mert azt fogja gondolni: „csak hadd bonyolódjanak a dolgok, ki tudja mi nőheti ki magát az események súlya alatt.“

Ez a dolog philosophiája.

Igen de egy szakadás van az okoskodás lánczolatában.

Epeni mert hazafi vagyok 's mert állásom felelősségét érzem, ezen 's ehez hasonló manoevereket nem csak nem hagyandom menni, de meg fogom akadályozni.

Azt fogom a nemzetnek mondani: „én ajánlkoztam a magyar nemzet nevében szövetségbe lépni a hatalmakkal az osztrák ellen, de bérül hazám függetlenségét kívántam, késznek nyilatkozván: elveimet subordinálni 's királyt is elfogadni ha nekik tetszik. Ők velem nem akartak kötésre lépni, mert nem akarják hazánkat függetlennek. Ők csak azt akarják, hogy a magyar katona desertáljon, hogy a magyar nép émeutöket csináljon, miszerint az osztrák annál hajlandóbbá tétessék alkudni Olaszhon iránt, ha egyszer ezt elérik, cserben hagyják. Az egész kilátás tehát hontalanság nyomora 's akasztófa, hasztalan vérpazarlás, 's hazánknak consolidált szolgáltság. — Csalás van a dologban — én vigyázok a' nemzet érdekeire. Né mozduljon senki — várjunk! — eljő a mi időnk — hazánk ügye szent: — azt nem szabad Bonaparte 's Piemont ambitioja végett meggyilkolni.“

Egy illy levelet beiktattatok az angol lapokba 's beküldök a magyar lapokba, 's minden manővernek vége — egy ember sem mozdul számukra.

Ezt pedig meg fogom tenni, mert megtenni hazám iránti kötelesség.

Tehát lássák mit tesznek, az ő dolguk, én nem kunyorálok, nem supplicálok, nem capacitálok. — Ha ők ellehetnek nállam nélkül, én is nállok nélkül. Megyek más uton, melly hosszabb⁴⁵, de tiszta 's eredménye bizonyos.

Ez minden amit mondani akarnék. Azt akarnám, hogy tudják miként én így fogom fel a helyzetet 's hogy így látom az ő kártyajátékukat 's hogy engem nem lehet elbolondítani.

Azt, mit a belgrádi consul kineveztetéséről irtam, gondolhatja Ön kitől tudom, azon úr azt mondá nekem, hogy maga beszélt a kinevezett consullal.

Az utasítás mit annak 's roumaniai general consulnak adatni

⁴⁵ Mazzinivel szövetségben a népek forradalmi szolidaritásának útján.

ajánlanék szintolly kényes, mint fontos. A nélkül hogy solid basisson látnám viszonyomat a Turini Cabinet iránt, nem látom tanácsosnak a delicát dologba avatkozni. Egy titokkal többet birnának céljainkról, mellyel vissza is lehetne élniök az osztrákoknál argumentumul az alkudozásokban. Nem hiszek nekik.

Azon Belgiumban kijött brochure mult novemberi két beszédem igen indifferens becsú fordítása és semmi más. A „malin“ könyvspeculans opportunitási címet adott neki 's nem mondta meg, hogy a beszédek 9-berben tartattak. — Ezt resteltem, egyébiránt nincs baj a dologban.

Akár mit mond Nigra a turini pletykárul, két dolog áll: 1.) hogy Nigra szólítá fel Önt, nem volna e kész Turinba menni 's hogy midőn Ön ajánlkozott azt mondták nem kell. 2.) Én nem szóltam senkinek a dologról, azt hiszem Ön sem tette, még is tudták mások, mert irtak nekem felőle, bár nem mindent jól tudtak mi 's hogyan történt, de még is hallottak rólla, mert ilyesmit nem lehet újból szöpní.

Azt hogy én nem vagyok vak, hanem átlátok a játékon a Palais Royallal is bizvást tudatni lehet. De természetesen valami „missio“ alakjában fellépni nem lehet 's nem kell. Én alkuszom, ha felszólítatom, de nem köldulok. Koldusnak olcsó a bére. Enyim nem.

Isten Önnel. Barátja

K.

Kérem küldje vissza nekem e levelet miután másolatát vette. Szeretem birni az egész correspondentiám fonalát

12.

Brüssel, 1859 március 10.

LUDVIGH KOSSUTHNAK AZ OLASZ KÉRDÉSRŐL VALÓ NYILATKOZATÁNAK KIADÁSÁRÓL.

Sk. levél. O. L., N. M. Kossuth-ir.

Édes barátom!

E perczben a kiadó azt beszéli, hogy már egyetlen egy példány sincs és az olaszok által megrendelteket sem tudja megküldeni, pedig még a hirlapok nem is szóltak. Holnap egy második kiadáshoz fog. Igen szeretném Olaszhonról mondott beszédednek valamelyik általa megjegyzendő részét hozzá csatolni. Hadd terjedjen az eszme. Sietek, mert a pósta indul. Kérlek, akár mi nyelvben legyen az, mit Olaszhonról irtál vagy mondtál, küldd el mi elébb keresztboríték alatt.

Isten Veled. Változatlan hived

LUDVIGH